

Проект забезпечення економічної безпеки об'єкту являє собою єдиний організаційно-технічний комплекс, в ході формування якого розробляється концепція забезпечення безпеки об'єкта або політика безпеки. Її основу складає перелік обов'язкових заходів, спрямованих на вироблення плану дій щодо захисту об'єкта: визначення складу служби безпеки (СБ), її місце в організаційній структурі підприємства, сфера її компетенції, права і повноваження, варіанти дій в різних ситуаціях, щоб уникнути конфліктів між підрозділами. Їх підгрунття зазвичай складається саме в тому, що багато хто вважає вимоги, що пред'являються СБ, необґрунтовано завищеними. Дотримання вищевикладених умов дозволить ліквідувати підгрунття для подібних ситуацій або вирішувати їх швидко і безболісно. Політика економічної безпеки визначає правильний з точки зору організації спосіб використання комунікаційних і обчислювальних ресурсів, правила доступу на об'єкт, правила поводження з конфіденційною інформацією, а також процедури запобігання порушень режиму безпеки і реагування на них.

Всі основні положення політики безпеки повинні бути закріплені у відповідних розпорядчих документах, склад і зміст яких визначаються специфікою об'єкта. Однак, як правило, жодна організація не може обійтися без положень про комерційну таємницю, про захист інформації, про адміністратора безпеки мережі, правил, що розмежовують доступ до інформації, що міститься в автоматизованих системах, правил допуску персоналу і відвідувачів в приміщення, де проводиться обробка критичною інформації, порядку проведення службового розслідування за фактом порушення правил безпеки [4].

Перехід економіки на ринкові відносини вимагає від керівників підприємств не тільки розробки ринкової стратегії, а й стратегії безпеки, що включає спеціальні програми по захисту інтелектуальної власності та економічної безпеки. Відповідно, роль підрозділу, відповідального за проведення даної роботи на підприємстві, що виконує функції дотримання правил політики безпеки і плану захисту, управління засобами захисту, контролю над правильністю їх експлуатації, виявлення спроб та фактів порушень та вжиття заходів щодо їх нейтралізації, також виходить на перший план. Ослаблення практично будь-якої складової інфраструктури підприємства безпосередньо відбивається на його безпеці, тому процес управління підприємством знаходяться в тісному взаємозв'язку з питаннями безпеки.

Джерела та література

1. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. 759 с.
2. Данілян О. Г., Дзьобань О. П., Панов М. І. Національна безпека України: структура та напрями реалізації: навч. посіб. Харків: Фолю, 2002. 285 с.
3. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізми забезпечення: монографія. Київ: Лібра, 2003. 280 с.
4. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України. Затверджено наказом Міністерства економіки України від 2 березня 2007 р. № 60.

Солодовнікова К. – студентка

Науковий керівник: ст. викл.

Н. Мешкова-Кравченко

Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна

Інформаційно-аналітичні аспекти економічної безпеки бізнесу

В умовах динамічного непередбачуваного зовнішнього середовища пріоритетним завданням для бізнесу є забезпечення економічної безпеки бізнесу. Саме стан економічної безпеки,

рівень спроможності захистити бізнес від негативних впливів, вчасно усунути загрози чи пристосуватися до змін у зовнішньому середовищі, активізуючи внутрішній потенціал, дозволяє бізнесу як ефективно функціонувати, так і розвиватися.

Економічна безпека як категорія є дуже складною і неоднозначною. Є різні підходи навіть до визначення її складових і їх ролі. Однак, більшість науковців і практиків значну увагу приділяють саме інформаційній безпеці.

Інформаційна складова економічної безпеки – ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення господарської діяльності підприємства, представлення підприємства у середовищі партнерів та конкурентів, захист інформаційних ресурсів [1].

Концепцію економічної безпеки розглядають як форму розвитку бізнесу за трьома підходами:

- ресурсно-функціональний підхід – стан використання ресурсів підприємства за функціональними сферами;
- гармонізаційний підхід – гармонізація інтересів підприємства з інтересами – суб'єктів зовнішнього середовища;
- конкурентний підхід – наявність у підприємства конкурентних переваг [2].

Забезпечити ефективну діяльність та розвиток можливо за умови ефективного використання всіх ресурсів, а це можливо за умови оцінки потенціалу підприємства, тобто володіння внутрішньою інформацією та використання відповідних аналітичних прийомів. Саме цей підхід є найбільш розвинутим. Однак, від професіоналізму аналітиків залежить можливість прийняття обґрунтованого управлінського рішення вчасно, адже з великого масиву інформації потрібно відібрати саме ту, аналіз якої за правильно вибраними показниками та інтегрованої відповідно до мети дослідження дозволить вирішити проблеми бізнесу. Система аналітичного забезпечення повинна включати стратегічний, операційний, порівняльний, фінансово-економічний та інші види аналізу.

Економічна безпека підприємства пов'язана з конкурентними перевагами, що передбачає захист інформації. Кожен підприємець повинен визначити для себе, що саме є комерційною таємницею для його бізнесу і створити систему надійного її захисту. Розглядаючи систему захисту комерційної таємниці слід виокремлювати юридичні, організаційні, мотиваційні аспекти.

Реалізація внутрішнього потенціалу в сучасних умовах суттєво залежить від можливості адаптації до зовнішнього середовища. Відповідно, забезпечити успішність бізнесу можливо, якщо не тільки охороняти власну інформацію від конкурентів, а і володіти інформацією, що характеризує зовнішнє середовище, що дозволить вчасно запобігти зовнішнім загрозам та використати наявні можливості.

Зовнішня інформація дозволяє охарактеризувати як економіку країни в цілому чи на регіональному, галузевому рівні, так і окремих суб'єктів ринку: конкурентів, контрагентів. Слід скористатися відкритими джерелами інформації: нормативно-правовими актами, даними органів статистики, публічною фінансовою звітністю, періодичними виданнями.

Наразі зростає значимість конкурентної розвідки. Завдання конкурентної розвідки полягає не тільки у зборі і аналізі інформації, а і у прогнозуванні ситуації на ринку і, відповідно, наданні рекомендацій для прийняття управлінських рішень. Звичайно, розвідку в першу чергу цікавлять конкуренти, однак, об'єктами розвідки є і інші суб'єкти ринку, зокрема постачальники, посередники, споживачі, органи державного управління, місцевого самоврядування. Джерелами розвідувальних даних можуть бути: люди, що володіють інформацією; матеріальні об'єкти; документи; засоби зв'язку.

Інформаційну безпеку описують за допомогою трьох складових: конфіденційність, цілісність, доступність. Конфіденційність передбачає захист чутливої інформації від несанкціонованого доступу. Цілісність означає захист точності і повноти інформації та програмного забезпечення. Доступність – це забезпечення користувача інформацією й основними послугами в потрібний для нього час [3].

Забезпечення користувачів інформацією, передбачає передачу інформації як внутрішнім, так і зовнішнім користувачам. Одне із сучасних трактувань економічної безпеки полягає у мірі гармонізації в часі і просторі економічних інтересів підприємства з інтересами пов'язаних з ним суб'єктів зовнішнього середовища. Відповідно, зростає актуальність підвищення рівня прозорості суб'єктів господарювання, відкритості суб'єкта бізнесу.

Сучасні реалії вимагають нових підходів до інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки. Спроможність бізнесу уникнути можливих загроз внутрішнього та зовнішнього середовища пов'язана з умінням захистити власну інформацію, отримати відповідну інформацію про бізнес-середовище і, як результат, використати її для прийняття ефективних управлінських рішень.

Джерела та література

1. Андрушків Б. М., Малюта Л. Я. Економічна та майнова безпека бізнесу: навч. посіб. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2016. 180 с.
2. Філіппова С. В., Волощук Л. О., Черкасова С. О. Економічна безпека підприємств реального сектору економіки в умовах вартісно-орієнтованого управління: монографія/за заг. ред. С. В. Філіппової. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2015. 196 с.
3. Кіпчарська Я. М. Економічна безпека підприємства: суть, зміст, складові її забезпечення. *Наукові записки*. 2013. № 2 (43). С. 63–72.

Стрельнікова М. – студентка

Науковий керівник: викл.

Т. Клименко

Лозівська філія Харківського державного автомобільно-дорожнього коледжу, м. Лозова, Україна

Формування системи фінансово-економічної безпеки підприємницьких структур

Фінансово-економічну безпеку підприємницьких структур варто трактувати в контексті використання системного підходу, який передбачає розгляд діяльності підприємства як багаторівневої структурної системи на основі дотримання принципів цілісності об'єкта дослідження, що забезпечує можливість виявлення взаємозв'язків та взаємозалежностей між елементами системи та розробки рекомендацій [1].

Під організацією управління системою фінансово-економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності в науковій літературі розуміють сукупність заходів організаційно-правового та організаційно-економічного характеру, що передбачає визначення основних завдань, методів, інструментів, засобів, об'єктів та суб'єктів економічної безпеки, а також створення нормативного та інформаційного забезпечення для комплексної протидії загрозам з метою забезпечення стійкої реалізації економічних інтересів суб'єкта господарської діяльності.

На необхідності застосування системного підходу до формування фінансово-економічної безпеки підприємств акцентують увагу у своїх дослідженнях такі науковці, як Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук, які стверджують, що системний підхід до аналізу фінансово-економічної безпеки передбачає розгляд економіко-виробничої діяльності підприємства як багаторівневої структурної системи. На їх погляд, фінансова безпека підприємства, з одного боку, є системою, елементами якої є такі складники, як ліквідність, рентабельність, фінансова стійкість тощо, а, з іншого боку, вона є підсистемою економіко-виробничої системи підприємства або складовим елементом фінансової безпеки держави [3].